



Beleids- begroting

2026 - 2029



Gemeente
Hengelo

www.hengelo.nl

5.2 Beleidsprogramma's

5.2.1 Veiligheid



Aanspreekpunt bestuurlijk

Burgemeester Schelberg

Aanspreekpunt ambtelijk

J. Logtenberg

Welke belangrijke ontwikkelingen zien we voor 2026?

Het integraal veiligheidsbeleid Hengelo 2024-2026 bevat de ambities en doelstellingen waarmee de gemeente regie voert op veiligheid. Vijf thema's vormen samen de veiligheidsagenda voor de komende periode:

1. Ondermijnende criminaliteit
2. Digitale veiligheid
3. Zorg en veiligheid
4. Jeugd en veiligheid
5. Maatschappelijke stabiliteit

Deze thema's maken we jaarlijks concreet in het door het college vast te stellen uitvoeringsplan veiligheid. Voor 2026 ligt de nadruk op voortzetting en verdieping van de acties en aanpak binnen de vijf thema's, waarbij we voortbouwen op de resultaten en ervaringen uit 2025. Ook zetten we de extra middelen voor de aanpak van ondermijning in op de doorontwikkeling van het bibobbeleid en de aanpak van ondermijning. In 2026 blikken we terug op de afgelopen periode en gebruiken we de input voor het door de raad vast te stellen integraal veiligheidsbeleid 2027-2030.

We zien toenemende digitale dreiging en cyberveiligheid. De digitalisering van de samenleving brengt kwetsbaarheden met zich mee. Gemeenten worden vaker geconfronteerd met cyberaanvallen, datalekken en digitale verstoringen van dienstverlening. Digitale weerbaarheid – zowel van de eigen organisatie als van inwoners en ondernemers – blijft daarom een speerpunt waar we op inzetten.

Voor het programma veiligheid zijn ook diverse actuele en toekomstige wetsontwikkelingen relevant zoals de wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden, herziening Wet veiligheidsregio's en de uitbreiding van de Wet Damocles en de herziening van de Politiewet. Landelijk zien we de voorbereiding van de rijksoverheid en de veiligheidsregio's en gemeenten op het gebied van een weerbare samenleving. Samen met de Veiligheidsregio Twente maken wij plannen om de continuïteit van de gemeentelijke processen te waarborgen en inwoners weerbaar te maken.

Om te komen tot een weerbare overheid is het van belang om de gemeentelijke organisatie bewust te maken van signalen en risico's van ondermijnende criminaliteit. Wij zetten daarom verder in op bewustwording van de eigen medewerkers om ondermijning te herkennen binnen het eigen werkgebied en bieden een handelingsperspectief.

Op 17 september jl. heeft de gemeenteraad van Hengelo de motie "Voorkomen is beschermen, structurele aanpak femicide" aangenomen om femicide tegen te gaan en geweld tegen vrouwen te bestrijden. Samen met maatschappelijk relevante organisaties en in regionaal verband zullen we eerst verkennen welke acties hierin nodig zijn. In het 4e kwartaal 2025 wordt hierover een eerste terugkoppeling aan de gemeenteraad gegeven. Daarna kunnen de nodige acties worden uitgevoerd om femicide tegen te gaan en geweld tegen vrouwen te bestrijden.

Relevante beleidsnota's

- [Veiligheidsbeleid gemeente Hengelo: Samen werken aan de toekomst van Hengelo Veiligheid in actie 2024-2026](#)

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Twente

Veiligheid begint bij het voorkomen van branden, rampen en crisissituaties. Wanneer zulke incidenten toch plaatsvinden, is het beperken van schade en letsel essentieel. De Veiligheidsregio Twente richt zich op de risico's die in de regio aanwezig zijn en stemt daarop haar werkzaamheden af. Op basis van deze risicoanalyse stelt de organisatie onder meer een risicoprofiel, een regionaal crisisplan en diverse incidentbestrijdingsplannen op. Door het regionaal opleiden en trainen van hulpverleners, is de Veiligheidsregio in staat om – ook voor gemeenten zoals Hengelo – snel en professioneel op te treden bij branden en (dreigende) crises. De hulpdiensten staan dag en nacht klaar voor de inwoners, ondernemers en bezoekers van Twente.

Naast de wettelijke taken op basis van de Wet veiligheidsregio's, voert de Veiligheidsregio Twente ook aanvullende werkzaamheden uit op grond van andere wetgeving of in opdracht van de regiogemeenten. Zo draagt de organisatie met de Twente Safety Campus bij aan het vergroten van het risicobewustzijn onder inwoners en professionals. Ook biedt zij ondersteuning aan regionale samenwerking op het gebied van fysieke én sociale veiligheid, via onder andere het Platform Integrale Veiligheidszorg, de Veiligheidsstrategie Oost-Nederland, de Regionale Toezichtsrimte (RTR), het Veiligheidshuis Twente (VHT) en het Kenniscentrum Mensenhandel Twente (KMT).

Wat willen we bereiken?

1.1 Hengelo kent minder misdaad

1.1.1 In Hengelo vinden minder vermogens-, vandalisme- en geweldsdelicten plaats, zoals inbraken, diefstal, vernielingen en mishandeling plaats.

Beleidsindicatoren	Peilwaarde	Jaarstukken		Streefwaarden begroting:			
	(jaar):	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Aantal geregistreerde misdrijven (aantal) ¹	1.024(2021)	2.328	2.678	2.678	2.678	2.678	2.678

1 Nieuw: cijfers conform waarstaatjegemeente

Oud: Het gaat om de volgende misdrijven: vermogensdelicten, geweldsdelicten, digitale criminaliteit, drugs en vuurwapendelicten en vernielingen.

1.1.2 Hengelo kent minder (georganiseerde) misdaad die het vertrouwen in de maatschappij aantast (ondermijnende criminaliteit), zoals drugshandel, fraude en witwassen.

Beleidsindicatoren	Peilwaarde	Jaarstukken		Streefwaarden begroting:			
	(jaar):	2024	2025	2026	2027	2028	2029
(1) Waardering van partners die betrokken zijn bij de bestrijding van ondermijning(2) voor: het veiligheidsbeleid, de uitvoering hiervan en de samenwerking met de gemeente. (cijfer 1-10).(3) ¹		n.v.t.	7,5	7,5	7,7	7,8	7,9

1 (1) Uit onderzoek blijkt dat samenwerking tussen ketenpartners cruciaal is in de aanpak van (georganiseerde) misdaad. Vandaar dat we een indicator opnemen over die samenwerking, conform het Veiligheids beleidsplan. Samenwerking is echter geen doel op zich.

(2) Partners die betrokken zijn bij bestrijding ondermijning: Politie (diverse organisatieonderdelen), Openbaar Ministerie, Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), Belastingdienst en Douane.

(3) Deze indicator/systematiek is nieuw en is samen met het Kennispunt vorm gegeven.

1.2 Inwoners van Hengelo voelen zich veiliger en ervaren minder overlast

1.2.1 Inwoners voelen zich veiliger in Hengelo

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Jaarstukken		Streefwaarden begroting:			
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
Percentage mensen dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt (%)	23%(2021) 21%(2023) 33%(2024)	33,0%	14,4%	14,4%	14,4%	14,0%	14,0%
Waardering die inwoners van Hengelo geven aan de veiligheid in de eigen buurt (cijfer 1-10)	7,3(2021) 7,2(2023) 7,0(2024)	7,0	7,5	7,5	7,5	7,6	7,6
Waardering die inwoners van Hengelo geven aan de veiligheid in de binnenstad (cijfer 1-10)	6,5(2022) 6,9(2023) 6,5(2024)	6,5	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3

1.2.2 Inwoners van Hengelo ervaren minder overlast in hun wijk of buurt

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Jaarstukken		Streefwaarden begroting:			
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
Score voor de totale ervaren overlast door Hengeloërs (score 0-10)(1)(2) ¹	2,5(2022) 2,2(2023) 2,3(2024)	2,3	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

1 (1) Kennispunt Twente stelt de 'schaalscore totale overlast' samen op basis van dertien vormen van overlast/buurtproblemen te weten: te hard rijden; mensen die op straat worden lastiggevalen; dronken mensen op straat; hinder van horeca; agressief gedrag in het verkeer; straatmeubilair dat vernield is; rondhangende jongeren; drugsgebruik of drugshandel; bekladderde muren/ gebouwen; overlast door buurtbewoners; rommel op straat; hondenpoep; parkeerproblemen.

(2) Kanttekening: Dit cijfer is verwarrend vanwege de afwijkende telling ten opzichte van de voorgaande indicatoren:

- 0 tot 10 ipv 1- tot 10, omdat het een score is en geen rapportcijfer, vergelijkbaar met de landelijke veiligheidsmonitor.
- Lager is beter ipv hoger is beter.

Wat gaan we daarvoor anders doen in 2026?

1.1.1 In Hengelo vinden minder vermogens-, vandalisme- en geweldsdelicten plaats, zoals inbraken, diefstal, vernielingen en mishandeling.

- In het kader van het Keurmerk veilig winkelgebied willen we de veiligheid in de binnenstad vergroten door de overlast te verminderen en de criminaliteit te bestrijden.
- We zorgen in samenwerking met onze partners voor voorlichting en bewustwording.
- We zetten in op de aanpak van jeugdgroepen die overlast veroorzaken.
- We zorgen voor toezicht en handhaving door boa's in de verschillende wijken.
- Door het analyseren van criminaliteitscijfers krijgen we hotspots en trends in beeld.
- Met het Huis van Herstel kunnen Twentse gedetineerden met multiproblematiek succesvol re-integreren in de samenleving met een delictvrije toekomst.

1.1.2 Hengelo kent minder (georganiseerde) misdaad die het vertrouwen in de maatschappij aantast (ondermijnende criminaliteit), zoals drugshandel, fraude en witwassen.

- Het regionale beleid aanpak mensenhandel is vertaald naar een lokaal plan van aanpak. We geven integraal opvolging aan signalen van mensenhandel en organiseren trainingen en bewustwordingsbijeenkomsten voor medewerkers en professionals;
- We zetten bestuurlijke middelen in om ondermijning tegen te gaan.

1.2.1 Inwoners voelen zich veiliger in Hengelo.

- We willen meer wijkgericht de leefbaarheid en veiligheid verbeteren. Dat doen we door zorgvuldig te analyseren wat er in een buurt of wijk speelt en vervolgens met ketenpartners inzetten op de meest belangrijke onderwerpen, bijvoorbeeld de aanpak van drugsoverlast of personen met verward gedrag.

- In het kader van de aanpak cyber-weerbaarheid zetten we in op de digitale weerbaarheid van ouderen, jongeren en mkb'ers. Dat doen we door bewustzijn te creëren en ondersteuning te organiseren.
- De aanpak ter voorkoming van Escalatie (AVE) wordt binnen de gemeente verder doorontwikkeld conform het projectplan vanuit het sociaal domein.
- We voeren het plan van aanpak tegen straatintimidatie uit.

Wat blijven we doen?

- We blijven inzetten op de aanpak van ondermijning.
- In samenwerking met politie en andere partners zetten we in op een integrale aanpak op dealers om drugshandel te verminderen.
- Ondermijning is een terugkerend thema via trainingen en overleggen op zowel ambtelijk, bestuurlijk als politiek niveau.
- We werken verder aan het kwaliteitsmeter veilig uitgaan. We doen dit samen met de horeca-ondernemers, Koninklijke Horeca Nederland, de politie en verdere betrokken partijen voor een veilig uitgaansklimaat.
- In het kader van veilig ondernemen vergroten we de veiligheid door het verder ontwikkelen van het keurmerk veilig ondernemen, welke gericht is op overlast te verminderen en de criminaliteit te signaleren.
- We faciliteren evenementen die veilig verlopen en voldoen aan de vereiste veiligheidsmaatregelen.
- We houden integrale horecacontroles om te signaleren en te acteren op eventuele ongewenste situaties en regelovertredingen bij horeca ondernemingen in Hengelo.
- Door gerichte aanpak op het gebied van preventie en samenwerking met de politie werken aan het verminderen van het aantal woninginbraken.
- Wij maken onderdeel uit van het landelijke programma Veilige steden zodat iedere inwoner zich veilig en geaccepteerd voelt in diens eigen gemeente. De belangrijkste doelstelling is het vergroten van het veiligheidsgevoel van alle inwoners. Met vrouwen en leden van de LHBTIQ+-gemeenschap als geprioriteerde doelgroep.
- Wij gaan door met de casuscoördinatie, door lokale en regionale informatie via vaste overlegstructuren aan elkaar te verbinden en zo te werken van signalen naar integrale interventies.
- Wij geven verder invulling aan de specialistische taak om veiligheid en zorg aan elkaar te verbinden. Dit doen wij op het gebied van onder andere criminele jeugdgroepen, personen met onbegrepen gedrag en woonoverlast.
- We voeren het proces uit in het kader van "18-b meldingen". Dit houdt in dat, op grond van artikel 18b van de Penitentiaire beginselenwet, de directeur van de inrichting, de ministers van Rechtsbescherming en van Justitie en Veiligheid, de burgemeester, de reclassering, het Openbaar Ministerie en de politie met elkaar contact opnemen. Dit gebeurt wanneer er een risico bestaat dat een gedetineerde een ernstig gewelds- of zedenmisdrijf zal begaan. Ze delen dan de relevante gegevens met elkaar.
- Informatievoorziening Justitiabelen proces (BIJ) is actueel én we voeren dit uit. Dit proces is gericht op de terugkeer van ex- gewelds- en zedendelinquenten en de proefverloven van tbs-gestelden. Als het nodig is starten we procesregie vanuit zorg & veiligheid.
- De weerbaarheid van kinderen en jongeren verhogen door het subsidiëren en faciliteren van diverse voorlichtings- en preventie-activiteiten. Dat doen we op scholen, op straat én online. Dit doen we in afstemming met het onderwijs en samen met diverse partners vanuit het sociaal domein.

Wat mag het kosten?

Taakveld	Saldo rekening 2024	Saldo begroting 2025	Lasten begroting 2026	Baten begroting 2026	Saldo begroting 2026	Vershil 2026 - 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-7.607	-7.973	8.056	-	-8.056	-83
1.2 Openbare orde en veiligheid	-2.902	-3.292	3.572	86	-3.487	-195
Totaal 1 Veiligheid	-10.509	-11.265	11.629	86	-11.543	-278

Taakveld	Saldo begroting 2026	Saldo begroting 2027	Saldo begroting 2028	Saldo begroting 2029
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-8.056	-8.056	-8.056	-8.056
1.2 Openbare orde en veiligheid	-3.487	-3.488	-3.384	-3.381
Totaal 1 Veiligheid	-11.543	-11.544	-11.441	-11.437

Financiële toelichting

1.1 Crisisbeheersing en brandweer (€ 83.000 nadeel)

Het getoonde nadeel bestaat grotendeels uit twee onderdelen. De Veiligheidsregio Twente (VRT) is erin geslaagd om, ondanks de inflatie en loonontwikkeling, de totale bijdragen van de gemeenten te laten dalen. Dit levert een voordeel op in de gemeentelijke bijdrage voor 2026 ten opzichte van 2025. In de Zomernota 2025-2029 is de bijdrage naar beneden bijgesteld (25-FP-9.10). De daling van de bijdrage is volgens de VRT grotendeels het resultaat van de wijze waarop zij invulling geven aan de Twentse zienswijze, die afgelopen jaar bij de vaststelling van de begroting 2025 is omarmd.

Het lijkt alsof de bijdrage in 2026 hoger uitvalt, maar dat komt doordat er in 2025 eenmalig een deel van de bijdrage (€170.000) is teruggestort aan de gemeente in verband met een positief jaarrekeningresultaat 2024. Hierdoor ontstaat in 2025 een vertekend beeld van de bijdrage van dat jaar.

Het restant van het verschil wordt veroorzaakt door scherper begroten naar aanleiding van de budgetanalyse (25-FP-9.24) ten opzichte van de Beleidsbegroting 2025-2028.

1.2 Openbare orde en Veiligheid (€ 195.000 nadeel)

Uit onderzoek is gebleken dat de inzet van juridische medewerkers effectiever is wanneer zij onderdeel uitmaken van het team. Daarom zijn vanaf 2026 deze functies verplaatst naar het team veiligheid en zijn de kosten hiervan ook verschoven naar dit taakveld.

In de Beleidsbegroting 2025-2028 is via motie M13 'Optimaliseren en versterken aanpak ondermijning' voor drie jaar € 100.000 beschikbaar gesteld vanaf 2025. Dit verklaart het restantverschil in het meerjarenperspectief.

Risico's

Als gemeente werken we aan een stad met minder misdaad, waar inwoners zich veilig voelen. Het Integraal Veiligheidsbeleid bevat doelstellingen op het gebied van fysieke en sociale veiligheid. Ondanks de inzet op preventie, samenwerking en handhaving, zijn er risico's die de uitvoering en effectiviteit van het programma kunnen beïnvloeden. Hieronder worden de belangrijkste risico's toegelicht.

Veranderende criminaliteitspatronen

Criminaliteit verandert voortdurend. Denk aan de opkomst van digitale criminaliteit, ondermijning en grensoverschrijdende misdaad. Deze vormen van criminaliteit zijn vaak onzichtbaar totdat de schade al is aangericht. Om deze risico's te beperken, is blijvende investering in informatie-uitwisseling en samenwerking met regionale en landelijke partners essentieel.

De ligging van Hengelo maakt de stad aantrekkelijk voor criminelen. De nabijheid van de grens, snelwegen en het spoor richting Duitsland vergroot de kans op grensoverschrijdende criminaliteit, zoals drugshandel en witwassen. Samenwerking met buurgemeenten en internationale partners is daarom van groot belang.

Mensen met onbegrepen gedrag

We zien een toename van mensen met onbegrepen gedrag in de openbare ruimte. Dit kan gevoelens van onveiligheid bij inwoners veroorzaken. Effectieve samenwerking tussen zorg, veiligheid en handhaving is noodzakelijk. Vroegtijdige signalering en passende zorg zijn cruciaal om escalatie te voorkomen.

Maatschappelijke spanningen en polarisatie

De samenleving staat onder druk door ontwikkelingen zoals economische ongelijkheid, migratie, klimaatverandering, geopolitieke conflicten en desinformatie via (sociale) media. Deze factoren kunnen leiden tot spanningen tussen bevolkingsgroepen, met sociale onrust en een verslechterd samenleven tot gevolg.

Daarnaast constateren we een toename van polarisatie, radicalisering en extremisme, met name onder jongeren en kwetsbare groepen. Om hier effectief op in te spelen, zetten we in op regionale samenwerking en blijven we investeren in onze informatiepositie.

Realistisch veiligheidsbeeld

Tot slot is het belangrijk te erkennen dat veiligheid nooit volledig maakbaar is. Criminaliteit maakt, hoe vervelend ook, in zekere mate deel uit van het stedelijk leven. Dit vraagt om een realistische benadering van wat we als gemeente kunnen bereiken. Tegelijkertijd blijven we ons inzetten voor een veilige stad, met blijvende aandacht voor preventie, samenwerking en maatwerk.